per Josep Palomero i José Miguel Segura

GRAMÀTICA VALENCIANA BÀSICA

Editorial: **Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL)**
València, 2016 | Pàgines 331
Gramàtica

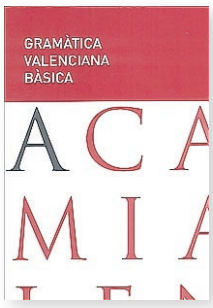

L'AVL va publicar el 2006 la seua 'Gramàtica normativa valenciana' i ara apareix una versió més operativa, la 'Gramàtica valenciana bàsica', amb una estructura d'apartats breus a fi de permetre a l'usuari localitzar ràpidament la qüestió concreta que li suscite dubtes i que puga trobar una resposta succinta i precisa. Així mateix, s'ha fet un esforç per reduir al mínim l'ús d'una terminologia lingüística que poguera resultar poc transparent i dificultar la comprensió de la norma gramatical. S'han eliminat també les observacions i descripcions de caràcter històric, per considerar que es tractava d'una informació per especialistes.

L'obra representa la voluntat de l'AVL de facilitar l'accés a la seua doctrina gramatical a amplis sectors de la població interessats a utilitzar dignament el valencià. El seu propòsit és fer possible que el valencià s'integre amb normalitat en les tasques habituals, donant preferència a les formes més correctes que ens ha llegat la pròpia tradició i corregint les interferències que s'han produït com a conseqüència d'una situació de minorització lingüística en què ha hagut de sobreviure la nostra llengua. **JP**

DE LA UTOPIA AL CAMP DE CONCENTRACIÓ

de **Ramon Arau**
Editorial: **Viena Edicions**
Barcelona, 2014 | Pàgines 252
Memòries

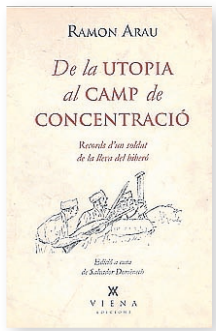

Clàudia Pujol analitza en el pròleg les tres virtuts principals del relat en què Ramon Arau conta la història de quan fou soldat de la lleva del biberó durant la guerra civil. En primer lloc destaca l'objectivitat amb què l'autor rememora la seua perplexitat quan observà determinades accions que la seua bondat juvenil considerava inaceptables, com els actes vandàlics que es produïren a Barcelona en el transcurs de 1936 o els enfrontaments dels Fets de Maig de 1937, en què les forces governamentals reprimiren la revolta trotskista. En segon lloc pondera la capacitat narrativa d'Arau per a recrear ambients i transmetre sensacions perquè, amb un detallisme gairebé fotogràfic, el lector puga reviure aquelles desoladores circumstàncies. I en tercer lloc remarca l'interés testimonial d'una narració basada en l'experiència d'un jove nascut el 1920 que als setze anys va veure truncada la seua vida quan el 19 de juliol de 1936 va caure en el compte que els espetecs estridents que se sentien per Barcelona no eren els focs artificials amb què s'inaugurava l'Olimpíada Popular sinó la metxa de la bomba amb què començava aquella tragèdia. **JP**

A SANGRE Y FUEGO

de **Manuel Chaves Nogales**
Editorial: **Libros del Asteroide**
Barcelona, 2013
Pàgines 311
Narrativa espanyola

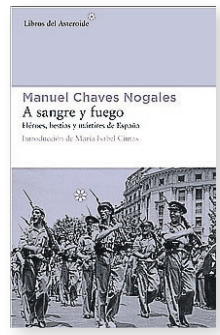

Aquest no és un llibre més sobre la Guerra Civil. El seu autor, un periodista sevillà que es va declarar azanyista i partidari de la II República i que va acabar exiliant-se a França primer i a Londres després, on va morir a primerenca edat, dibuixa en aquesta col·lecció de relats sobre la contesa de 1936-39 un retrat total, polièdric, més enllà de qualsevol ideologia prèvia, en què els uns i els altres –herois, bèsties i màrtirs d'Espanya, com resa el subtítol del llibre- són tractades amb absoluta igualtat des de la perspectiva d'un burgès il·lustrat i profundament demòcrata. Publicat per primera vegada a Xile el 1937, 'A sangre y fuego' és un testimoni colpidor de la irracionalitat a la qual vam arribar una vegada en aquest país per part d'algú que sense ser un revolucionari ni un reaccionari a l'ús saber donar compte del terrible dilema a què ens vam veure abocats una vegada. Potser per això –per no casar-se amb ningú– aquest llibre ha estat tantíssim temps enterrat en el més absolut silenci editorial. Una injustícia que, per sort, ha pogut reparar-se. Una obra sorprenent, dura, lúcida. Un llibre de lectura urgent. **J.M.S.R.**

EL TEATRO TALÍA

de **Josep Lluís Sirera i Remei Miralles**
Editorial: **Episkenion**
València, 2015
Pàgines 364
Assaig

Des de 1954 l'actriu Isabel Tortajada –a més del seu programa en RNE– va estrenar una obra teatral diferent, dues vegades cada diumenge, durant pràcticament 30 anys sobre l'escenari del Teatre Talia de València. Més de 2000 obres en definitiva davant un públic d'abonats tan fidels com exigents amb la companyia teatral d'aquesta actriu autodidacta i tan vocacional que en una ocasió va arribar a perdre el coneixement representant el paper d'una mare que acabava de perdre el seu fill. "Jo penso que no em dec retirar. Li trauria alguna cosa a aquest teatre. Que sigui el teatre qui em tregui a mi. Que decideixen tranformar-ho en un cinema o un garatge, doncs jo me'n vaig. Vull morir-me a l'escenari". Estem, doncs, davant un recull de materials bibliogràfics sobre una actriu tan prolífica com emblemàtica del teatre valencià de postguerra, una figura lligada per sempre a la Casa dels Obrers i la seua obstinació a mantenir la dignitat de l'activitat teatral en uns anys de plom. Merescut reconeixement a un enorme treball i homenatge a una inqüestionable vocació, a un exemple d'abnegació, d'esforç i d'honestedat irrepetibles. **J.M.S.R.**

destaquem...

La trista confessió d'un escriptor sobre la pàtria

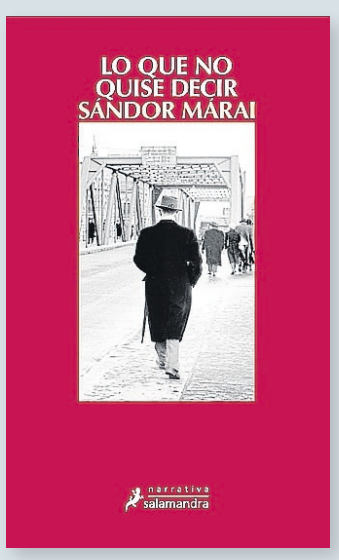

LO QUE NO QUISE DECIR

de **Sándor Márai**
Traducció: **Mária Szijj y J. M. González Trevejo**
Editorial: **Salamandra**
Barcelona, 2016 | Pàgines 192

No és fàcil, no ha de ser-ho, recriminar-se a si mateix certes actituds o accions. Tampoc resulta senzill criticar amb duresa les actituds o accions dels teus conciutadans, ja siguin veïns o familiars; als dirigents, però, és just i necessari "picar-los" si les seues decisions no són les ideals per al bé comú, si és que tal cosa existeix, que ho dubto. Hi ha decisions, estic convençut, que ens marquen, que poden canviar el curs d'una vida, de milers d'elles. I és dur tirar la mirada enrere i sentir aquest dolor punxant al cor, fruit del penediment, de la vergonya.

En llegir 'Lo que no quise decir' (**Salamandra**), de l'escriptor hongarès **Sándor Márai**, traspassem una línia complexa i massa fràgil, com és la de la confiança. El lector assisteix a una, com ell mateix va escriure, "trista confessió". Aquest manuscrit està format per una sèrie de textos inèdits que, ara ho sabem, conformen una part essencial de la, diguem-ne, autobiografia del seu autor. Així, ens endinsem en el món privat de Márai, esdevenim intrusos, tafaners que es queden perplexos per la sinceritat de les notes d'un home que, d'alguna manera, és la meua sensació, va sentir que deshonrava a la seua pàtria mitjançant el seu silenci, un silenci que molts dels seus contemporanis van compartir davant la barbàrie que estava a punt d'eclosionar a tot Europa i el món Occidental: l'arribada d'**Adolf Hitler** al poder.

En aquestes pàgines, Sándor Márai relata com va afrontar l'entrada de Hitler i les seues tropes a Àustria, l'inici de la fi, la mort de tot el que creia. Així mateix, ofereix una profunda anàlisi política i social, alhora que històrica, d'Hongria, un país que en aquestes primeres dècades del segle XX va estar a la mercè de dues potències i dues maneres d'entendre la vida: el feixisme i el comunisme. Què era Hongria, un país soviètic, un país del Reich? Hongria era un refugi o més aviat un niu de desemparament? Márai va abandonar la seua pàtria el 1948 veient que la seua cultura es desintegrava, perdia la seua identitat, i és això el que narra en aquestes pàgines que estan impregnades de raó, però també de molt sentiment, d'entranyes. Aquesta és una acusació, mostra de decepció i de fracàs, el d'un país i, sobretot, el de l'ésser humà.

Eric Gras